

Prima instanță, Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana): V. Clima
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău:
V. Negru, A. Pahopol, A. Minciuna

dosarul nr. 3ra-1241/17

Î N C H E I E R E

15 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Elenei Soficiuc împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Ciocana și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea stabilirii și achitării pensiei de urmaș și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 07 februarie 2017,

c o n s t a t ă

La 17 ianuarie 2017, Soficiuc Elena a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Ciocana și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea stabilirii și achitării pensiei de urmaș și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că la 23 aprilie 2016 a decedat soțul Soficiuc Vasile, care era beneficiar de pensie pentru vechime în muncă ca judecător în mărime de 19 596,75 lei lunar.

Indică Soficiuc Elena că la 25 noiembrie 2016, s-a adresat către CTAS Ciocana și CNAS cu cereri prealabile, solicitând stabilirea și achitarea pensiei de urmaș ce i se cuvine în mărime de 50 % din pensia susținătorului decedat Soficiuc Vasile și anume, în mărime de 9 798,37 lei lunar. La 24 decembrie 2016, a recepționat răspunsul CNAS nr. S-1438/16 din 22 decembrie 2016, prin care i s-a recomandat că pentru examinarea oportunității transferului de la pensia pentru limită de vârstă la pensia de urmaș calculată conform prevederilor Legii privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998, să se adreseze la CTAS Ciocana. La rândul său, CTAS Ciocana i-a expediat răspunsul nr. 9680 din 26 decembrie 2016, recepționat la 27 decembrie 2016, care după conținut coincide integral cu răspunsul CNAS. Prin urmare, atât CNAS, cât și CTAS nu

au soluționat în termenul legal cererea de acordare și achitare a pensiei de urmaș, expediindu-i răspunsuri evazive.

Consideră reclamanta că pensia pentru limită de vârstă în sumă de numai 2300 lei, de care beneficiază în prezent în urma activării timp de 36 ani în domeniul ocrotirii sănătății, nu este suficientă pentru a-i asigura un trai decent.

Susține Soficiuc Elena că modul în care a fost tratată de către pârâte, i-a creat un disconfort psihologic vădit și stare de neliniște din cauza că speranța legitimă a acesteia urmează a fi valorificată prin intermediul instanței de judecată, fapt ce necesită cheltuieli materiale pentru asistență juridică și presupune o perioadă semnificativă de timp, dânsa fiind o persoană în etate.

Solicită reclamanta obligarea CTAS Ciocana să-i stabilească începând cu 26 noiembrie 2016, pensie de urmaș în mărime de 50 % din pensia soțului susținător decedat Soficiuc Vasile, pensie care la momentul adresării cu prezenta cerere constituie 9 798,37 lei; obligarea CNAS de a-i achita lunar începând cu 26 noiembrie 2016, pensie de urmaș în mărime de 50 % din pensia soțului susținător decedat; încasarea din bugetul asigurărilor sociale de stat, prin intermediul CNAS, sumei de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și sumei de 2000 lei - cheltuieli pentru asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 07 februarie 2017, acțiunea a fost admisă parțial. S-a obligat CNAS să stabilească și să-i achite Elenei Soficiuc, începând cu 26 noiembrie 2016, pensia de urmaș în mărime de 50 % (ce constituie la data depunerii acțiunii suma de 9798,37 lei) din pensia fostului soț susținător Vasile Soficiuc, decedat la 23 aprilie 2016. S-a încasat din bugetul asigurărilor sociale de stat, prin intermediul CNAS, în beneficiul Elenei Soficiuc suma de 2000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică. Pretențiile Elenei Soficiuc înaintate către CTAS Ciocana, precum și pretenția de reparare a prejudiciului moral, au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, a fost respins apelul declarat de CNAS și menținută hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 07 februarie 2017.

Instanțele de judecată au conchis că Soficiuc Elena întrunește condițiile prevăzute în art. 24 alin. (1) și 25 alin. (1) lit. b) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998 pentru acordarea pensiei de urmaș și anume, soțul intimatei-reclamante Soficiuc Vasile la momentul decesului era pensionar, iar intima-reclamantă, ca solicitantă a pensiei de urmaș, la momentul decesului soțului și în prezent este pensionară, s-a aflat în căsătorie 49 ani și nu s-a recăsătorit după deces.

La 01 septembrie 2017, CNAS a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017 și a hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 07 februarie 2017, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii ca neîntemeiată.

În susținerea recursului, recurenta a invocat nerespectarea de către intima-reclamantă Soficiuc Elena a procedurii legale de solicitare a pensiei de urmaș, cererea în acest sens nefiind depusă personal de către ultima, dar de către o persoană terță – fiul acesteia, fapt ce contravine prevederilor art. 31 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998, precum și la respectiva cerere au fost anexate un șir de acte în copii. În răspunsurile nr. S-1438/16 din 22 decembrie 2016 și nr. 9680 din 26 decembrie 2016, Elenei Soficiuc i

s-a atras atenția despre cele indicate și i s-a recomandat să se adreseze cu documentele necesare la casa teritorială pentru examinarea oportunității transferului la pensie de urmaș. Din motivele expuse, CTAS Ciocana nu a emis vreo decizie de stabilire sau de refuz în stabilire a pensiei de urmaș Elenei Soficiuc și prin urmare, în speță nu există vreun act administrativ ce ar constitui obiect al examinării în instanța de contencios administrativ.

Consideră CNAS neîntemeiat argumentul instanței de apel precum că la caz obiect al examinării în instanța de contencios administrativ reprezintă nesoluționarea în termen a cererii Elenei Soficiuc privind stabilirea pensiei de urmaș, or, pretinsa cerere și copiile de pe actele necertificate și prezentate de către o persoană terță nu poate fi considerată ca fiind o cerere valabilă în sensul art. 31 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017 redactată integral, a fost expediată în adresa CNAS la 10 august 2017, potrivit scrisorii de însoțire nr. 13379 (f.d. 81).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de CNAS la 01 septembrie 2017 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 06 octombrie 2017, în adresa Elenei Soficiuc a fost expediată copia recursului declarat de CNAS, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 02 noiembrie 2017, Soficiuc Elena a depus referință, solicitând declararea recursului ca inadmisibil, deoarece nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC, argumentele invocate în recurs referindu-se doar la dezacordul CNAS cu soluția pronunțată de către instanța de apel.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile și obiecțiile expuse în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de CNAS este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4).

Conform prevederilor art. 432 alin. alin. (2), (3) și (4) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de CNAS nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, argumentele invocate în recurs referindu-se la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Nu poate fi reținut ca temei al admisibilității recursului, argumentul invocat de CNAS precum că intimata-reclamantă Soficiuc Elena nu a respectat procedura legală de solicitare a pensiei de urmaș, cererea în acest sens nefiind depusă personal de către ultima, dar de către o persoană terță – fiul dânzei, deoarece cererea de acordare a pensiei de urmaș a fost semnată personal de reclamantă, iar cadrul legal pertinent speței – art. 31 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998, nu impune depunerea personală la organul teritorial de asigurări sociale a cererii și a pachetului de acte necesar verificării posibilității acordării pensiei indiferent de categoria acesteia, precum și nici că actele trebuie să fie prezentate anume în original.

Mai mult ca atât, deși CNAS susține că în răspunsurile nr. S-1438/16 din 22 decembrie 2016 și nr. 9680 din 26 decembrie 2016, Elenei Soficiuc i s-a atras atenția despre cele nominalizate și i s-a recomandat să se adreseze cu documentele necesare la casa teritorială pentru examinarea oportunității transferului la pensie de urmaș, în răspunsurile date nu s-a menționat nimic despre nerespectarea procedurii legale de solicitare a pensiei de urmaș, ci doar despre faptul că urmează să se adreseze la CTAS Ciocana.

Din motivele expuse nu poate fi reținut nici argumentul CNAS precum că cererea depusă de Elena Soficiuc la 25 noiembrie 2016 nu poate fi considerată ca fiind o cerere valabilă în sensul art. 31 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 și respectiv, la caz obiect al examinării în instanța de contencios administrativ nu poate constitui nesoluționarea în termen a cererii potrivit art. 3 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000. Or, din conținutul răspunsurilor CNAS și CTAS Ciocana se atestă cert că cererea Elenei Soficiuc nu a fost soluționată, răspunsurile având un caracter evaziv.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din CPC are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și de drept procedural,

verificându-se exclusiv legalitatea deciziei adoptate, dar nu și temeinicia în fapt a acesteia.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării cauzei, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de CNAS ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. art. 269-270, art. 431 alin. alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari